

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ — ΘΕΑΤΡΟ — ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ — Έκδοσις ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ — ΑΘΗΝΑΙ, ΦΕΙΔΟΥ 3

Συντάκταισσι από Έπιτροπή—Διηγήσ Η. ΚΟΤΣΙΡΙΑΝΗΣ—Έπι τής βίης Σ. ΠΕΤΡΑΣ

ΕΤΟΣ Α΄

ΑΡΙΘ. 16

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 2.500

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

του κ. ΣΟΛΩΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Τό Διεθνές Συμβούλιό — ή Έταιρεία — Λαϊκής Μουσικής (ή μέ τό έπίσημό του δνομα «International Music Music Council»), ίδρύθηκε τό Σεπτέμβριον του 1947 στό Λονδίνο, σέ μία ειδική σύσκεψη μουσικών από 28 χώρες. Οί σκοποί του Συμβουλίου αυτού είναι:

α) ή διάσωση, διάδοση και άσκηση τής λαϊκής μουσικής όλων των χωρών,

β) ή συγκριτική μελέτη τής λαϊκής μουσικής, και

γ) ή ανάπτυξη του πνεύματος τής αλληλοκατανόησης και φιλικής άνάμεσα στά Έθνη μέσον του κοινού ενδιαφέροντος γιά τή λαϊκή μουσική.

Μέσα στις επιδιώξεις του γιά τήν πραγματοποίηση των σκοπων αυτών, είναι ή διοργάνωση Διεθνών Συνεδρίων και Φεστιβάλ, ή έκδοση Περιοδικού — που άρχισε κι' άλλες νά κυκλοφορεί, — ένός Έγχειριδίου γιά τους συλλογείς και ένός βιβλίουσ 'Όδηγού των οργανώσεων λαϊκής μουσικής — που βρίσκονται υπό έκδοση—, ή δημιουργία διεθνών άρχων λαϊκής μουσικής, ή ανταλλαγή όμιλιών και έκτελεσιών, ή έρευνα και έκδοση επιστημονικών μελετών, ή ένθάρρυνση έκτελεσιών, από τό ραδιόφωνο και τόν κινηματογράφο, αυθεντικής λαϊκής μουσικής, κ.λ.

Τά μέλη του Συμβουλίου χωρίζονται σέ τρεις τάξεις:

α) **άντιπρόσωποι**, που διορίζονται από Κυβερνήσεις ή Έθνικές Έταιρείες, β) **άντιπτελλόνια μέλη**, έμπειρογνώμονες ή αντιπρόσωπους οργανώσεων λαϊκής μουσικής, που εκλέγονται από τό Έκτελεστικό Συμβούλιό, και γ) **συνδρομητές**. Τό διεθνές αυτό Συμβούλιό άριθμεί 160 μέλη από 35 χώρες όλων των ήπειρων, κυρίως όμως τής Εύρώπης και 'Αμερικής, και διοικείται από μία δωδεκαμελή Έκτελεστική Έπιτροπή.

Ό διεθνής αυτός οργανισμός, που μπορεί νά έλασκήσει τήν επίδρασή του σέ παγκόσμιο πλαίσιο, έχει κι' άλλες έργασθει άξιόλογα πρός πραγματοποίηση των σκοπων του. Θά σταματήσω σέ δύο κυρίως εκδηλώσεις, που είχαν πραγματικά εύρύτατη άπήχηση: στό Διεθνές Συνέδριον του 1948 και στό Συνέδριον και Φεστιβάλ του 1949, κ' ιδιαίτερα στό φετινό.

Τό πρώτο, οργανωμένο υπό Βασιλεία (13-18 Σεπτ.) από τις Έλβετικές οργανώσεις: «Έθνική Όμοσπονδία κοστωμιάς και τήν «Έταιρεία λαϊκών παραδόσεων», είχε έξαιρετική έπιτυχία από κάθε άποψη. Σ' αυτό έλαβαν μέρος 56 μέλη (συνθέτες, μουσικοί κ.λ.) από 22 χώρες, καθώς και έπίσημοι αντιπρόσωποι Κυβερνήσεων τής Ούνεσκο.

Οί έργασίες του Συνεδρίου είχαν μεγάλο ενδιαφέρον, μέ άξιόλογες άνακοινώσεις και διαλέξεις, καθώς και συζητήσεις και αποφάσεις, πάνω σέ ζητήματα σχετικά μέ τή λαϊκή μουσική και γενικά τούς σκοπούς του Συμβουλίου. Περίληψη των έργασιών δημοσιεύτηκε σέ

ειδικό δελτίο, και οι όμιλίες στό Περιοδικό του Συμβουλίου (τεύχος Α').

Τό Συνέδριον και τό Φεστιβάλ τής Βενετίας, που έγιναν τόν περ. Σεπτέμβριον (7-12), παρουσίασαν έξαιρετικό ένδιαφέρον, μέ συμμετοχή σημαντικού όριθμού μουσικών, καθώς και όμάδων χορευτών και έκτελεσιών από 20 χώρες. Οί έργασίες του Συνεδρίου περιελάμβαναν άνακοινώσεις και όμιλίες συνοδευόμενες μέ έκτελέσεις, κινηματογραφικές προβολές και δίσκους. Άναφέρω ιδιαίτερα τις ακόλουθες:

Τού κ. D. Kennedy (Άγγλια) «Τελετουργικοί Χοροί στήν Άγγλια, τού κ. Brassard (Καναδάς) «Τραγούδια και τελέτες», τού κ. Torrefranca (Ιταλία) «Οί κοσμικοί χοροί τού 14ου αιώνα και οι σχέσεις τους μέ τή λαϊκή μουσική τής εποχής», τού κ. Cherbuliez (Έλβετία) «Οί άρχες τής συγκριτικής μουσικολογίας και τό μουσικό φολκλόρ». Άλλες όμιλίες σχετίζονται μέ τή λαϊκή μουσική τής Γαλλίας (δύο, έξαιρετικά ένδιαφέρουσες), τής Φινλανδίας, τού 'Ισραήλ, τής 'Ινδουσίας, τών 'Ινδών, τής 'Ιρλανδίας, τής Σκωτίας, τής Τουρκίας, κ.λ.

Ένα από τά ζητήματα που άπασχόλησαν τό Συνέδριον ήταν ή συγκριτική μελέτη τής λαϊκής μουσικής, γιά τήν όποία σχετική άπόφαση είχε ληφθεί από τό προηγούμενο Συνέδριον. 'Η σημασία τής άπόφασης αυτής είναι, μου φαίνεται, έξαιρετική. Άναμφίβολα ή προσεκτική μελέτη όλων των στοιχείων τής έθνικής μουσικής των διαφόρων λαών, και κυρίως εκείνων που έχουν φυλετική συγγένεια ή έχουν ζήσει σέ στενή έπαφή ανάμεσα τους, θά οδηγήσει σέ άσφαλή συμπεράσματα σχετικά μέ τόν καθορισμό κοινών ή συγγενικών στοιχείων στην έθνική τους μουσική, στή διασάφηση τής άλλωστε επίδρασης στην τέχνη τους και στην έπισήμανση των δρόμων τής προέλευσης ώρισμένων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, που κυριαρχούν σέ πολλούς λαούς. Έκτός από τό μεγάλο μουσικοεπιστημονικό της ενδιαφέρον, ή άπόφαση αυτή θά βοηθήσει άσφαλώς στην προαγωγή του πνεύματος τής αλληλοκατανόησης και φιλικής άνάμεσα στά Έθνη. Τό σχέδιο έργασίας, που ύποβλήθηκε από τόν υποφαινόμενο έκ μέρους τής Έκτελεστικής Έπιτροπής, προβλέπει τή διαίρεση τής Εύρώπης— από τήν όποία θά γίνει άρχη—στίς ακόλουθες όμάδες, μέ βάση έθνολογικούς, γλωσσολογικούς, ιστορικούς και γεωγραφικούς λόγους: α) Λατινική β) Άγγλογερμανική, γ) Σκανδιναυική, δ) Κελτική, ε) Άννο-ούγγρική, στ) Σλαυική και ζ) Βαλκανική. 'Η διαίρεση αυτή δέν είναι άπάλυτη: πολλές χώρες, που άνήκουν σέ διαφορετικές όμάδες, έχουν ζήσει από μακρά χρόνια σέ στενή έπαφή ή μιά μέ τήν όλλη, και ή άλλωστε επίδραση στην τέχνη τους είναι πολύ μεγάλη για ν' άγνωσθή. Γι' αυτό τέτιες χώρες (λ.χ. ή Έλλάδα, ή Όλλανδία, τό Βέλγιο, ή Έλβετία, ή Ρουμανία κ. έ.) θά μπορούν νά

ΔΙΕΘ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ἀνήκουν σέ δύο ομάδες. Θέματα τῆς μελέτης τους θ' είναι:

- α) Ἡ λαϊκή μουσική ὡς κοινωνικό φαινόμενο,
- β) Ἐθνικά μουσικά χαρακτηριστικά (μελωδικά, μορφολογικά, ἁρμονικά — ὅπου υπάρχουν—, τροπικά, ρυθμικά) ἐπίσης τὰ μουσικά ὄργανα, οἱ χοροὶ (κινήσεις, συνδυασμοί, θέματα), σχέση τῆς ἐντεχνης μέ τῆ λαϊκῆς μουσικῆς, καί τῆς ποίησης μέ τῆ μουσική.
- γ) Καθορισμός κοινῶν χαρακτηριστικῶν.

Ἐπιπρόσθετα, μερικά ἄλλα ζητήματα θά μπορούσαν νά συζητηθοῦν, ὡς λ. χ. τὰ ἀκόλουθα: Ὑπάρχει καμμιά σχέση ἢ ἀναλογία ἀνάμεσα στό γενικό μορφωτικό καί τό μουσικό ἐπίπεδο ἑνός λαοῦ; (μποροῦμε δηλ. νά κρίνουμε τό γενικό μορφωτικό ἐπίπεδο ἑνός λαοῦ ἀπό τῆ λαϊκῆ του μουσικῆ;) Ὑπάρχει κοινή μουσική κληρονομιά, ἐκφρασμένη μέσον κοινῶν γνωρισμάτων, σε μεγάλες ομάδες Ἐθνῶν, ὅπως λ. χ. ἡ Ἄρεια Φυλή; (1)

Τό σχέδιο θά ἐφαρμοστεί κατά στάδια, γιατί προϋποθέτει τεράστια βουλειά. Ἡ ἀρχή θά γίνει μέ τήν Κελτική ομάδα.

Τό Φεστιβάλ, πού διεξαγόταν παράλληλα πρὸς τό Συνέδριο, ἔδωσε ἀφορμή σέ μιὰ ζωντανή διεθνή λαϊκή καλλιτεχνική ἐκδήλωση, τέτια πού σπάνια συναντοῦμε. Οἱ ἑκατοντάδες τῶν χορευτῶν καί ἐκτελεστῶν ἀπό εἴκοσι χώρες, ἀπό τήν Ἰρλανδία ὡς τήν Ἰνδονησία καί τῆ Νορβηγία ὡς τίς Ἐνωμένες Πολιτείες, μέ τίς ποικιλόχρωμες ἐθνικές στολές τους παρουσίαζαν ἕνα θέαμα, πού εὐκόλα δέν τό ξεχνάει κανεῖς. Τό κορύφωμα τοῦ Φεστιβάλ ἦταν δύο βραδυνές ἐκτελέσεις στήν περίφημη Πλατεία τοῦ Ἁγ. Μάρκου, λαμπρά φωτισγυγημένη, πού, μέ τὰ ἀρχιτεκτονικά ἀριστουργήματά της—τῆ μοναδική σέ ἀνάαψη χάρη Ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Μάρκου, τό μεγαλόσπερο Παλάτι τῶν Δόγηδων καί τὰ ἄλλα γύρω μνημεῖα—ἀποτελοῦσε τό πῶ ὑποβλητικό, τό πῶ ὀνειρεμένο καλλιτεχνικό περιβάλλον γιά μιὰ τέτια Γιορτή. Ἡ ἀπήχηση ἀπό τήν ὄλη καλλιτεχνική αὐτή ἐκδήλωση ἦταν μεγάλη. Γιά τό μελετητή ἦταν καί μιὰ μοναδική εὐκαιρία συγκριτικῆς μελέτης. Κάτω ἀπό τίς σπειρες ἐξωτερικῆς λεπτομέρειες, πού σέ κάθε χωριστό σύνολο συνθέτου μιὰ ἐθνική μορφή τέχνης καί παρουσιάζουν ἀνάγλυφες διαφορές πρὸς ἄλλες, ὑπάρχουν γιά τόν προσεκτικό παρατηρητή, ἀκόμα κι ἀνάμεσα σέ μακρινούς λαούς, βαθεῖς ὁμοιότητες, πού ὀηγοῦν σέ συμπεράσματα ἐπιστημονικῆς καί ἰσῖαιτερα ἀνθρωπιστικῆς σημασίας. Εἶναι ἀληθινά συγκινητική ἡ διαπίστωση, πῶς, μέ τόσο συγγενικό τρόπο, ἐκδηλώνεται αὐθόρμητα καί δημιουργεῖ κάθε λαός—κάθε ἀδελφὴ ἀνθρώπινη ψυχή. Αὐτό καί μόνο τό βίδαγμα ἀποτελεῖ σημαντικό κέρδος μιᾶς τέτιας διεθνῆς γιορτῆς.

Ἡ ἐργασία τοῦ Διεθνῆς αὐτοῦ Ὄργανισμοῦ εἶναι, καθὼς βλέπει κανεῖς, ἀξιόλογη καί ὑπάρχον θετικές ἐλπίδες ὅτι ἡ δράση του συνεχῶς θά ἀναπτύσσεται καί τό πλαίσιο του θά εὐρύνεται. Εἶναι κρίμα τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάδα δέν ἔχει ὡς τώρα βεῖξει κανένα ἐνεργό ἐνδιαφέρον ἴσως γιὰ τό Συμβούλιο καί ἡ ἐργασία του δέν ἔχουν γνωσθεῖ πλατειά σέ μάς. Θάμα εὐτυχῆς ὦν, ὡς μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς του, βοηθῶω σ' αὐτό.

ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

(1) Ἡ ἀνακίνωση αὐτή θά δημοσιευθεῖ ὀλόκληρη στό ἐπόμενο τεῦχος τοῦ Περιδικοῦ τοῦ Συμβουλίου (τεῦχος Β').